

Rapport

Datum
17 mei 2004

Richtlijn heliavens bij ziekenhuizen

*Informatie met betrekking tot
de inrichting, uitrusting en het
gebruik van een helihaven bij
een ziekenhuis*

Inhoudsopgave

1	Wettelijke bepalingen	5
2	Inrichtingseisen helihaven	7
2.1	Inrichtingseisen voor een helihaven op een terrein	7
2.2	Inrichtingseisen voor een helihaven op een platform	10
3	Beheer van de helihaven	15
4	Aanvraagprocedure	17
5	Slotopmerkingen	19
	Bijlagen (6)	

Datum	Paginanummer
17 mei 2004	4
Rapport	
Richtlijn helihavens bij ziekenhuizen	

1 Wettelijke bepalingen

Artikel 14 van de Luchtvaartwet luidt als volgt :

'1. Het is verboden binnen Nederland :

- a. met een luchtvaartuig op te stijgen of een luchtvaartuig te doen opstijgen anders dan van een luchtvaartterrein;
- b. met een luchtvaartuig te landen of een luchtvaartuig te doen landen anders dan op een luchtvaartterrein;
- c. een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein in te richten voor het opstijgen en landen van luchtvaartuigen.

2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet :

- a. in de gevallen, aangegeven bij Algemene maatregel van bestuur;
- b. indien en voor zover onze Minister ontheffing heeft verleend.'

In de regel wordt bij het gebruik van een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein door burgerhefgeschroefvliegtuigen, de ontheffing van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 14 van de Luchtvaartwet, of de vrijstelling aangegeven in bovengenoemde Algemene maatregel van bestuur (zie het Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen van 14 oktober 1988, Staatsblad 511), verleend aan een met name genoemd vliegbedrijf.

Aangezien de aanleg en inrichting van een helihaven bij of op een ziekenhuis een permanent karakter draagt en de helihaven wordt gebruikt door verschillende helikopterbedrijven die zijn gespecialiseerd in ambulancevervoer en/of spoedeisende hulpverlening, wordt de toestemming voor de aanleg en inrichting van een dergelijke helihaven, na beoordeling door de *Inspectie Verkeer en Waterstaat*, verleend aan de directie van een ziekenhuis, overeenkomstig het gestelde in artikel 7 van de genoemde Algemene maatregel van bestuur (Amvb).

Verder wordt in deze Amvb aangegeven in welke gevallen artikel 14, eerste lid onder c van de Luchtvaartwet niet van toepassing is, waaronder het gebruik van een helihaven bij een ziekenhuis voor *medische doeleinden*.

In de Amvb worden ten aanzien van helihavens de volgende definities gebruikt:

- a. Gebruik van hefschroefvliegtuigen:
Het van een helihaven of heliterrein opstijgen of daarop landen van hefschroefvliegtuigen, alsmede alle andere bewegingen van zodanig vliegtuig en handelingen op de helihaven of het heliterrein die daarmee direct verband houden.
- b. Helihaven:
Een terrein dat permanent is ingericht en uitgerust en geschikt is om te worden gebruikt door hefschroefvliegtuigen, dan wel een platform, dat is aangelegd op een bouwwerk, constructie of vaartuig en dat permanent is ingericht en uitgerust om te worden gebruikt door hefschroefvliegtuigen.
- c. Landingsplaats:
Een gedeelte van een helihaven of een heliterrein, dat bestemd is voor het opstijgen en landen van hefschroefvliegtuigen.
- d. Landingsterrein:
Het geheel van landingsplaats en veiligheidszone.
- e. Lengte over alles (L.O.A.):
De totale lengte van een hefschroefvliegtuig inclusief de rotorvelden (voor de BO105, de MD902 en de EC135 is de L.O.A. 12 meter).
- f. Veiligheidszone:
Een obstakelvrij gebied rond de landingsplaats.

Gelet op artikel 6, tweede lid onder a, artikel 7, eerste en tweede lid, en artikel 8 van het 'Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen' moet worden voldaan aan het hieronder vermelde programma van eisen ten aanzien van de inrichtingseisen voor een helihaven op een terrein of op een platform en het beheer van de helihaven.

2 Inrichtingseisen helihaven

2.1 Inrichtingseisen voor een helihaven op een terrein

- 2.1.1 Het landingsterrein is verhard en vlak over het oppervlak van de landingsplaats en de daar omheen gelegen veiligheidszone. Voor een BO105, de MD902 en de EC135 heeft de landingsplaats een afmeting van 12 X 12 meter (L.O.A.) en de veiligheidszone een breedte van 3 meter. Daarnaast moet het landingsterrein vrij zijn van hindernissen die gevaar kunnen opleveren voor hefschroefvliegtuigen.
- 2.1.2 Een helihaven heeft minstens 2 hindernisvrije in- en uitvliegsectoren. Onder hindernisvrije in- en uitvliegsectoren worden verstaan de gebieden grenzend aan het landingsterrein, waarin zich geen hindernissen bevinden die steken door een denkbeeldig vlak, zoals aangegeven in de bijlagen 1a tot en met 1d. Deze hindernisvrije in- en uitvliegsectoren liggen bij voorkeur in de overheersende windrichting. De uitvliegsector ligt in het verlengde van de invliegsector of maakt een hoek van maximaal 30° met de richting van de invliegsector.
- 2.1.3 Langs de omtrek van de veiligheidszone worden grensmerkbakens geplaatst zoals aangegeven in bijlage 2.
- 2.1.4 De markering van de landingsplaats bestaat uit een wit kruis met een rode hoofdletter H op een donkere ondergrond. De dwarsbalk van de letter H ligt loodrecht op de preferente in- en uitvliegsector. De letter H is 3 meter hoog, 1.8 meter breed en heeft een lijndikte van 0.4 meter. De begrenzing van de landingsplaats wordt gemarkeerd door een witte lijn met een breedte van tenminste 0.30 meter. Zie ook bijlage 3.
- 2.1.5 Nabij de helihaven is een windzak aanwezig. De windzak moet voldoen aan bijlage 4. De locatie van de windzak is zodanig, dat deze door de gezagvoerder van een hefschroefvliegtuig, zowel vanuit de lucht als vanaf de landingsplaats, goed kan worden waargenomen. De windzak moet gevrijwaard zijn van storende invloeden op richting en snelheid van de wind. De windzak is op een zodanige plaats opgesteld, dat deze de hindernisvrije vlakken niet te boven gaat.
- 2.1.6 Indien buiten de daglichtperiode hefschroefvliegtuigen landen op of opstijgen van de helihaven, moeten lichten worden aangebracht conform het gestelde in 2.1.7 tot en met 2.1.12. De verlichting is zodanig opgesteld dat de gezagvoerder niet wordt verblind.

2.1.7 Langs de begrenzing van de landingsplaats moeten lichten zijn geplaatst zoals aangegeven in bijlage 3. Aan iedere zijde van de landingsplaats moeten, inclusief een licht in elke hoek, ten minste vier lichten zijn geplaatst.

2.1.8 De kleur van de lichten moet vanaf 1 januari 2008 groen zijn met een sterkte van 30 Candela. De lichten moeten voldoen aan de in bijlage 14 van het verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart gestelde normen voor luchtvaartgrondlichten (ICAO- Annex 14).

2.1.9 De lichten moeten rondom schijnend zijn. De lichtverdeling voldoet minimaal aan de volgende eisen :

hoek in verticaal vlak	lichtsterkte in groen (v/a 1/1/2008)
2°-5°	15 cd
5°-10°	30 cd
10°-13°	15 cd
13°-20°	8 cd
20°-90°	3 cd

2.1.10 De lichten mogen maximaal 0.25 meter boven het niveau van het landingsterrein uitsteken. De armaturen zijn licht van gewicht en voorzien van een breekkoppeling.

2.1.11 Eventuele hindernissen in de in- en uitvliegsectoren en overige hindernissen worden, voor zover de Divisie Luchtvaart dit nodig acht, voorzien van een rood rondom schijnend hindernislicht met een lichtsterkte van minimaal 50 Candela.

2.1.12 De windzak moet goed verlicht kunnen worden.

2.1.13 Brandbestrijding

In de periode tot 1 januari 2008 is, in de nabijheid van de landingsplaats, de in onderstaande tabel genoemde hoeveelheid poeder of CO₂ aanwezig.

Vanaf 1 januari 2008 moet nabij de landingsplaats ten minste de in onderstaande tabel aangegeven hoeveelheid water aanwezig zijn, aangevuld met een van de in de tabel opgenomen nevenblusstoffen. Met deze blusmiddelen moet tijdens operaties met hefschroefvliegtuigen onder alle weersomstandigheden de gehele landingsplaats kunnen worden bestreken.

De brandbestrijders beschikken over brandwerende kleding.

Categorie	L.O.A.
H1	Tot 15 meter
H2	van 15 meter tot en met 24 meter

Brandrisico klasse	Minimum vereiste hoeveelheid water voor schuimvorming in liters met AFFF		Nevenblusstof	
	Water (liter)	Afgift capaciteit (liter per minuut)	Poeder (kg)	CO ₂ (voorzien van lans) (kg)
H1	500	250	23	45
H2	1000	500	45	90

2.1.14 Reddingsmiddelen

In de onmiddellijke nabijheid van de landingsplaats moeten ten minste voorhanden zijn de soort en het aantal reddingsmiddelen als onderstaand aangegeven:

Reddingsmiddelen	Aantal
Koevoet met een lengte van ca. 1.00 m.	1
Redmes	1
Betonschaar	1
Reddingsbijl	1
Branddekens	4
Ladder	1

2.2 Inrichtingseisen voor een helihaven op een platform

- 2.2.1 Het landingsterrein bestaat uit de landingsplaats en de daar omheen gelegen veiligheidszone. De landingsplaats heeft een afmeting van minimaal 14 X 14 meter en de veiligheidszone een breedte van minimaal 3 meter. Zowel de landingsplaats als de veiligheidszone hebben voldoende draagkracht.
- 2.2.2 Een helihaven heeft minstens 2 hindernisvrije in- en uitvliegsectoren. Onder hindernisvrije in- en uitvliegsectoren worden verstaan de gebieden grenzend aan het landingsterrein, waarin zich geen hindernissen bevinden die steken door een denkbeeldig vlak, zoals aangegeven in de bijlagen 1a tot en met 1d. Deze hindernisvrije in- en uitvliegsectoren liggen bij voorkeur in de overheersende windrichting. De uitvliegsector ligt in het verlengde van de invliegsector of maakt een hoek van maximaal 30° met de richting van de invliegsector.
- 2.2.3 Bij het landen op de helihaven en het daarvan opstijgen moet zo min mogelijk invloed worden ondervonden van de door de constructie van het gebouw of door de daarop aanwezige installaties en apparatuur veroorzaakte turbulentie.
- 2.2.4 De landingsplaats is zodanig geconstrueerd en ingericht, dat het ongehinderd wegvloeien van vloeistoffen te allen tijde verzekerd is en deze vloeistoffen geen gevaar vormen voor gebouwen e.d. Daartoe moet de landingsplaats zijn voorzien van een drainagesysteem met een opvangcapaciteit van tenminste 480 liter voor de BO105, 600 liter voor de MD902 en 700 liter voor de EC 135.
- 2.2.5 Langs de rand van het landingsterrein moet een veiligheidsnet zijn aangebracht, tenzij door een andere constructieve voorziening de veiligheid van personen op gelijkwaardige wijze is gewaarborgd. In geval van een veiligheidsnet moet dit zijn vervaardigd van buigzaam, tegen aantasting door weersinvloeden beschermd materiaal met een maaswijdte van ten hoogste 0.08 m.
- Het net moet zodanig worden bevestigd, dat het begint aan of onder de rand van het landingsterrein en naar buiten toe oploopt tot een afstand van ten minste 1.5 meter uit de rand van het landingsterrein, waarbij de buitenrand van het veiligheidsnet niet meer dan 0.25 meter boven het niveau van de landingsplaats uitsteekt. Het veiligheidsnet of de andere constructieve voorziening moet in goede staat worden gehouden.

- 2.2.6 De helihaven moet ten minste twee toegangen hebben, die zover mogelijk van elkaar verwijderd zijn. Beide toegangen moeten te allen tijde onbelemmerd begaanbaar zijn; zij moeten duidelijk waarneembaar zijn voor zich op de helihaven bevindende personen.
- 2.2.7 Nabij de helihaven is een windzak aanwezig. De windzak moet voldoen aan bijlage 4. De locatie van de windzak is zodanig dat deze door de gezagvoerder van een hefschroefvliegtuig, zowel vanuit de lucht als vanaf de landingsplaats, goed kan worden waargenomen. Tevens moet deze gevrijwaard zijn van storende invloeden op richting en snelheid van de wind. De windzak is op een zodanige plaats opgesteld, dat deze de hindernisvrije vlakken niet te boven gaat.
- 2.2.8 De kleur van de landingsplaats moet een duidelijk contrast vormen met de toegepaste markering en de omgeving. De begrenzing van de landingsplaats wordt gemarkeerd door een witte lijn met een breedte van ten minste 0.30 meter.
- 2.2.9 De afmeting van de landingsplaats wordt in cijfers met een hoogte van 0.60 meter, een breedte van 0.30 meter en een lijndikte van 0.10 meter op ten minste drie verspreid liggende plaatsen zijn aangegeven. De in 2.2.8 bedoelde witte lijn moet daartoe op die plaatsen worden onderbroken (zie bijlage 5).
- 2.2.10 Het maximaal toelaatbare gewicht wordt aangegeven door 2 cijfers (het toelaatbare gewicht in tonnen) gevolgd door de letter 't', zie bijlage 6. Deze limiet wordt zodanig aangebracht dat hij duidelijk waarneembaar is voor de vlieger, gezien vanuit de preferente aanvliegerichting.
- 2.2.11 Op de landingsplaats moet een doelcirkel worden aangebracht, aangegeven door een gele lijn met een breedte van ten minste 1 meter. De binnendiameter van de doelcirkel bedraagt 6 meter (zie bijlage 5).
- 2.2.12 In het midden van de doelcirkel wordt een markering bestaande uit een wit kruis met een rode hoofdletter H. De dwarsbalk van de letter H ligt loodrecht op de preferente in- en uitvliegsector. De letter H is 3 meter hoog, 1.8 meter breed en heeft een lijndikte van 0.4 meter. Zie ook bijlage 5.
- 2.2.13 Indien buiten de daglichtperiode hefschroefvliegtuigen landen op of opstijgen van de helihaven moeten lichten worden aangebracht conform het gestelde in 2.2.14 tot en met 2.2.17. De verlichting is zodanig opgesteld dat de gezagvoerder niet wordt verblind.

- 2.2.14 Langs de begrenzing van de landingsplaats, of tot maximaal 1.5 meter daarbuiten, moeten lichten zijn geplaatst zoals aangegeven in bijlage 5. De onderlinge afstand van de lichten mag niet meer bedragen dan 3 meter. De lichten mogen niet in de vorm van een cirkel geplaatst worden. Op iedere zijde van de begrenzing van de landingsplaats moeten, inclusief een licht in elke hoek, ten minste vier lichten zijn geplaatst.
- 2.2.15 Voor de kleur, de lichttechnische en constructieve eigenschappen en de elektrische uitvoering en bediening van de lichten wordt verwezen naar het gestelde in 2.1.8 tot en met 2.1.10.
- 2.2.16 Eventuele hindernissen in de in- en uitvliegsectoren en overige hindernissen worden, voor zover de Divisie Luchtvaart dit nodig acht, voorzien van een rood rondom schijnend hindernislicht met een lichtsterkte van minimaal 50 Candela.
- 2.2.17 Onverminderd het bepaalde in 2.2.14 moeten de landingsplaats en de daarop aangebrachte markeringen goed worden verlicht met behulp van een voor gezagvoerders van hefschroefvliegtuigen niet-verblindende oppervlakteverlichting. Het spectrum van de oppervlakteverlichting moet zodanig zijn, dat de voor de markering op het helikopterdek gebruikte kleuren op juiste wijze kunnen worden geïnterpreteerd. De gemiddelde horizontale verlichtingssterkte op de landingsplaats bedraagt ten minste 10 lux, waarbij de maximale verhouding tussen de gemiddelde horizontale en de minimale verlichtingssterkte 8:1 bedraagt.
- 2.2.18 **Brandbestrijding**
Nabij de landingsplaats is ten minste de in onderstaande tabel aangegeven hoeveelheid water aanwezig, aangevuld met een van de in de tabel opgenomen nevenblusstoffen. Met deze blusmiddelen moet tijdens operaties met hefschroefvliegtuigen onder alle weersomstandigheden de gehele landingsplaats kunnen worden bestreken.
De brandbestrijders beschikken over brandwerende kleding.

Categorie	L.O.A.
H1	Tot 15 meter
H2	van 15 meter tot 24 meter

Brandrisico klasse	Minimum vereiste hoeveelheid water voor schuimvorming in liters met AFFF tot 1/1/2008		Nevenblusstof tot 1/1/2008	
	Water (liter)	Afgiftecapa-citeit (liter per minuut)	poeder (kg) of CO ₂ (voorzien van lans) (kg)	
H1	125	100	12	
H2	275	175	12	

Brandrisico klasse	Minimum vereiste hoeveelheid water voor schuimvorming in liters met AFFF vanaf 1/1/08		Nevenblusstof vanaf 1/1/08	
	Water (liter)	Afgiftecapa-citeit (liter per minuut)	poeder (kg)	CO ₂ (voorzien van lans) (kg)
H1	2500	250	45	90
H2	5000	500	45	90

2.2.19 Reddingsmiddelen.

In de onmiddellijke nabijheid van de landingsplaats zijn ten minste de volgende reddingsmiddelen aanwezig :

Reddingsmiddelen	Aantal
Koevoet met een lengte van ca. 1.00 m.	1
Redmes	1
Betonschaar	1
Reddingsbijl	1
Branddekens	4
Ladder	1

Datum
17 mei 2004

Paginanummer
14

Rapport
Richtlijn helihavens bij ziekenhuizen

3 Beheer van de helihaven

- 3.1 De directie van het ziekenhuis wijst een persoon aan, de beheerder, die verantwoordelijk is voor de toestand van de helihaven en het gebruik daarvan. Deze beheerder wordt schriftelijk aangemeld bij aan de Inspectie Verkeer en Waterstaat.
- 3.2 De in 3.1 genoemde beheerder is ervoor verantwoordelijk dat:
- a. van de helihaven een veilig gebruik kan worden gemaakt;
 - b. het landingsterrein in goede staat wordt gehouden. Hij zorgt er voor dat :
 - het landingsterrein over het gehele oppervlak vlak en schoon is (inclusief gladheidsbestrijding);
 - er geen losliggend materiaal kan opwaaien;
 - c. de helihaven vrij wordt gehouden van personen en hindernissen tijdens het gebruik van hefschroefvliegtuigen;
 - d. de in- en uitvliegsectoren vrij blijven van hindernissen (obstakels);
 - e. het gebruik van de helihaven door hefschroefvliegtuigen in een register wordt vastgelegd. In dit register worden ten minste de volgende gegevens vermeld:
 - het nationaliteits- en inschrijvingskenmerk, alsmede het fabrikaat en type van het hefschroefvliegtuig;
 - datum en tijdstip van aankomst;
 - luchtvaartterrein/helihaven waarvan het hefschroefvliegtuig het laatst is vertrokken;
 - datum en tijdstip van vertrek;
 - het luchtvaartterrein/helihaven van bestemming of tussenlanding;
 - doel van de vlucht.Dit register wordt tenminste 5 jaar bewaard en op verzoek ter inzage gegeven aan de Divisie Luchtvaart.
 - f. passagiers onder geleide van daartoe bevoegd personeel naar en van het hefschroefvliegtuig worden gebracht.
 - g. de ten behoeve van het gebruik van hefschroefvliegtuigen op de helihaven voorgeschreven uitrusting in bedrijfszekere toestand verkeert en het in te zetten personeel op die helihaven aanwezig en voor haar taak berekend is. Dit betekent voor een terrein de aanwezigheid van minimaal 1 Helicopter Landing Officer (HLO) en 1 brandbestrijder; voor een platform betekent dit de aanwezigheid van minimaal 1 HLO-er en minimaal 2 brandbestrijders. Indien de helihaven is voorzien van een automatische blusinstallatie of videotoezicht volstaat de aanwezigheid van 1 HLO-er;
 - h. het ten behoeve van de helihaven geschreven calamiteitenplan actueel blijft en tenminste éénmaal per twee jaar wordt beproefd. Een

verslag van deze oefening wordt verzonden naar de Divisie Luchtvaart, Postbus 575, 2130 AN Hoofddorp t.a.v. Cluster Certificatie & Toezicht. Een oefening op een platform wordt vooraf gemeld bij de Divisie Luchtvaart.

- 3.3 De HLO-er moet met goed gevolg een opleiding hebben afgesloten, waarin vaardigheid wordt bijgebracht in:
- a. het op de helihaven begeleiden van personen;
 - b. het verlenen van hulp bij een ongeval met een helikopter;
 - c. het gebruik van reddingsmiddelen;
 - d. het gebruik en de bediening van apparatuur of middelen op of nabij het helikopterdek ten behoeve van operaties met helikopters.
- Deze opleiding wordt minimaal 1x per twee jaar herhaald.-
- 3.4 Indien sprake is van een helihaven op een platform (daklocatie), draagt de HLO-er zorg voor radiocontact met de vlieger om :
- a. het platform vrij te klaren;
 - b. de conditie van het platform aan te geven indien dit glad of nat is;
 - c. de horizontale en verticale zichtwaarden ter plaatse van het platform door te geven;
 - d. de windsnelheid en windrichting in de nabijheid het platform door te geven.

4 Aanvraagprocedure

- 4.1 De inrichting en uitrusting van een helihaven bij of op een ziekenhuis moet, ter beoordeling van de Minister van Verkeer en Waterstaat, zodanig zijn, dat hefschroefvliegtuigen hiervan veilig gebruik kunnen maken.
- 4.2 De directie van het ziekenhuis richt de aanvraag voor de toestemming ex artikel 7 van het Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen aan de Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart, Postbus 575, 2130 AN Hoofddorp. Deze aanvraag is vergezeld van de volgende gegevens :
 - a. de lengte over alles van het grootste hefschroefvliegtuig dat van de helihaven gebruik gaat maken;
 - b. de afmetingen van het terrein of van het platform (dak) dat als helihaven zal worden aangelegd;
 - c. een kaart waaruit de geografische ligging en de aard inclusief hoogtegegevens van de omgeving van het betrokken terrein of platform (met een straal van 3300 meter) duidelijk blijkt;
 - d. een kaart waaruit de inrichting van de helihaven duidelijk blijkt;
 - e. de verklaring van geen bezwaar van de gemeente waarin het betrokken terrein of platform is gelegen.
- 4.3 Het ziekenhuis toont met de onder 4.2 gegevens aan dat het beoogde terrein of platform (dak) geschikt is of geschikt kan worden gemaakt om als helihaven te kunnen worden ingericht.
- 4.4 De Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart, neemt de aanvraag in behandeling en verleent, indien zij akkoord gaat, op basis van de aangeleverde informatie toestemming aan de directie van het ziekenhuis om de helihaven aan te leggen.
- 4.5 De directie van het ziekenhuis kan na ontvangst van de onder 4.4 genoemde toestemming beginnen met de uitvoeringswerkzaamheden.
- 4.6 Na oplevering van de helihaven volgt een door de Divisie Luchtvaart uit te voeren keuring. Bij positief resultaat van de keuring wordt een certificaat afgegeven waarna de helihaven in gebruik kan worden genomen. Periodiek inspecteert de Divisie Luchtvaart of de helihaven voldoet aan de eisen voor een veilig gebruik. Eénmaal per twee jaar voert de Divisie Luchtvaart een integrale inspectie uit voor de verlenging van het certificaat.

- 4.7 Voor de behandeling van de aanvraag is de 'Regeling tarieven luchtvaart' van kracht. Deze tarieven worden gepubliceerd in de Staatscourant.

5 Slotopmerkingen

Conform het door de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gepubliceerde in Staatsblad 2002 657 is nadere regelgeving met betrekking tot geluidsemisatie van helikopters bij ziekenhuizen niet meer, of slechts beperkt, van toepassing (Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer).

Voor nadere informatie met betrekking tot de aanleg, inrichting en uitrusting van helihavens kan contact worden opgenomen met :

Inspectie Verkeer en Waterstaat

Divisie Luchtvaart

Unit Infrastructuur

Postbus 575

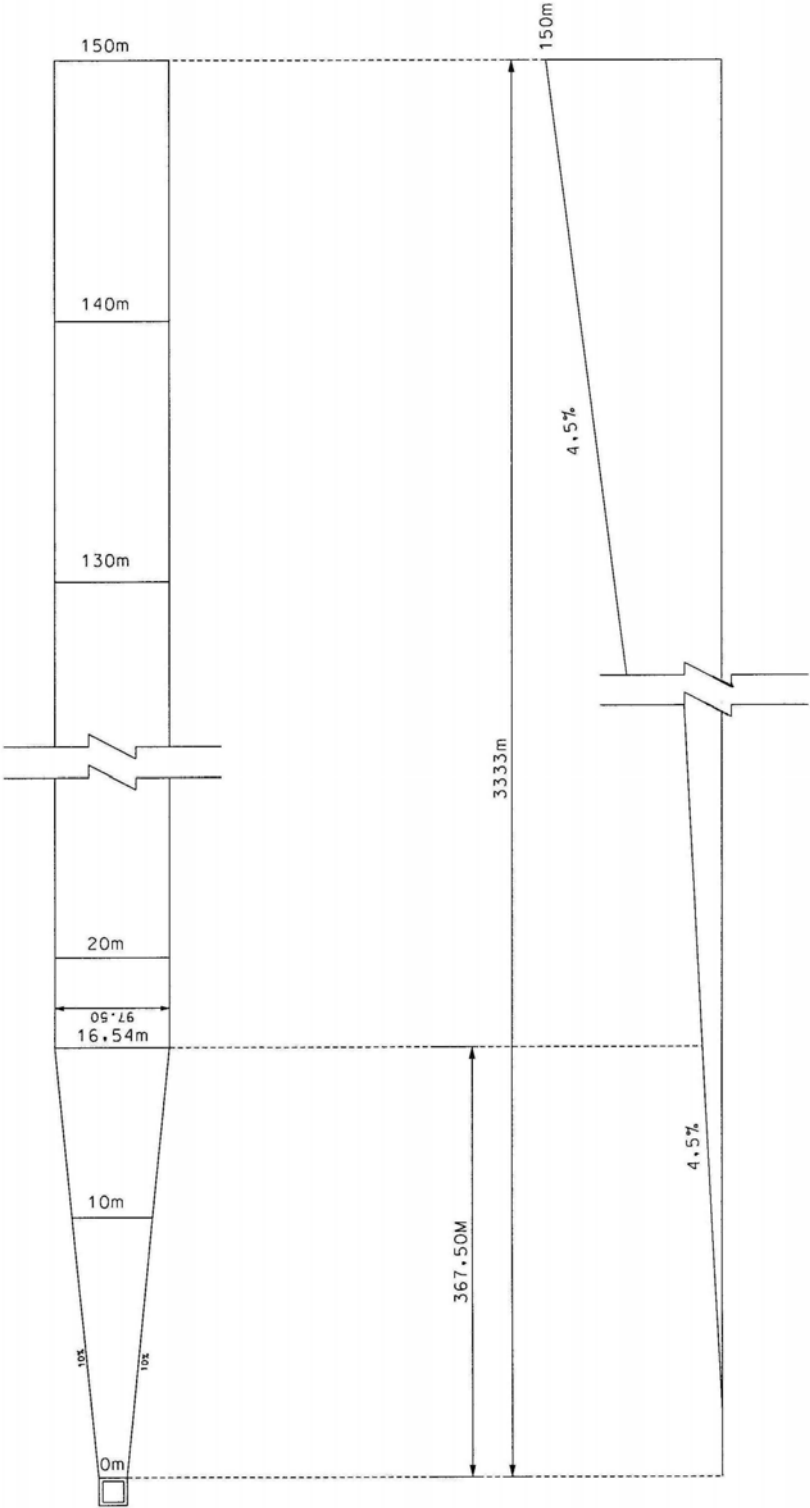
2130 AN Hoofddorp

Telefoon : 023-5663174 of 023-5663355

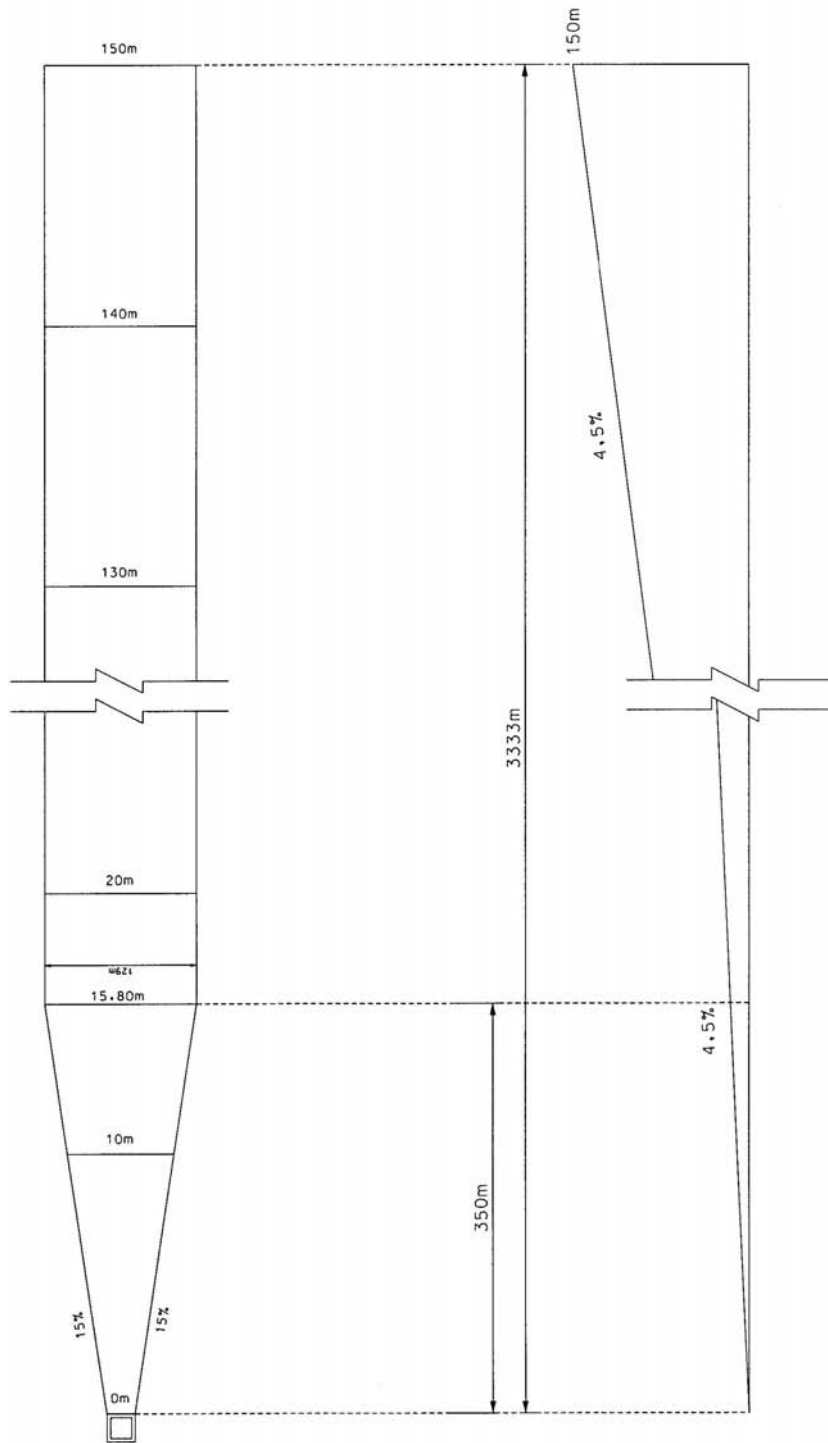
Fax : 023-5663009.

Datum	Paginanummer
17 mei 2004	20
Rapport	
Richtlijn helihavens bij ziekenhuizen	

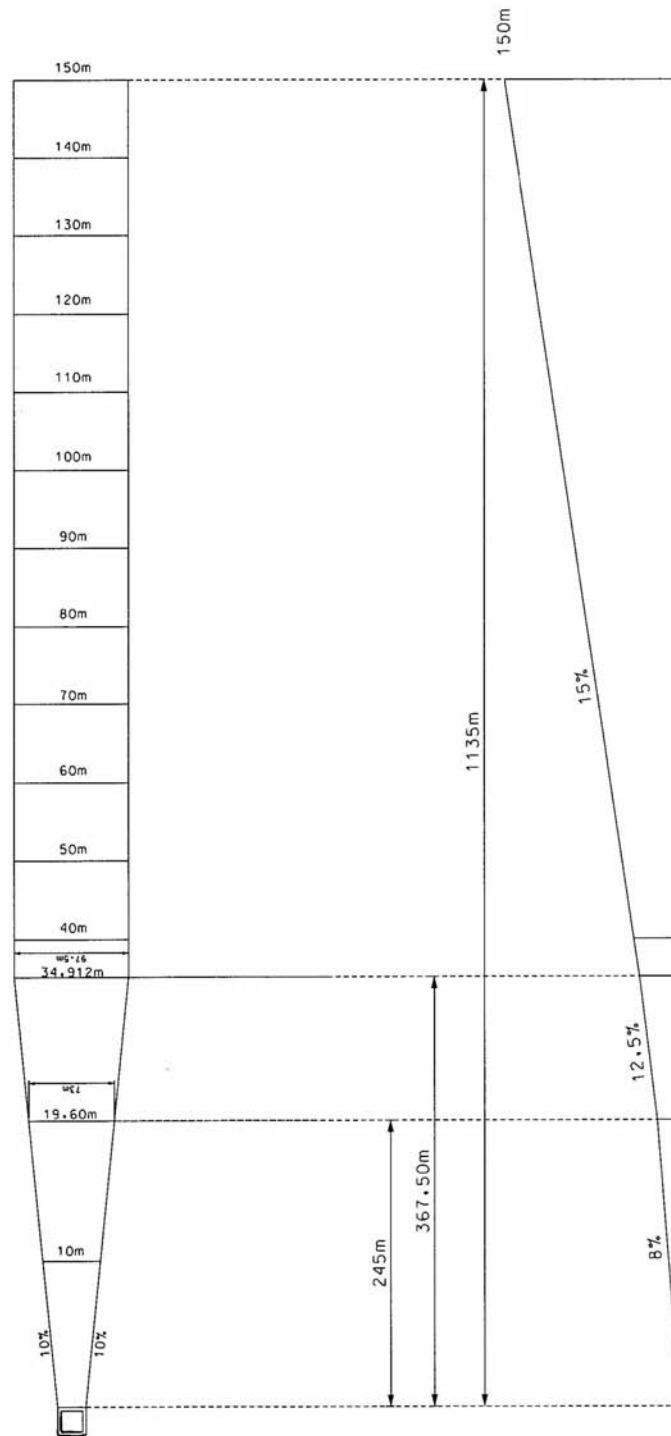
TAKE OFF VISUAL DAY

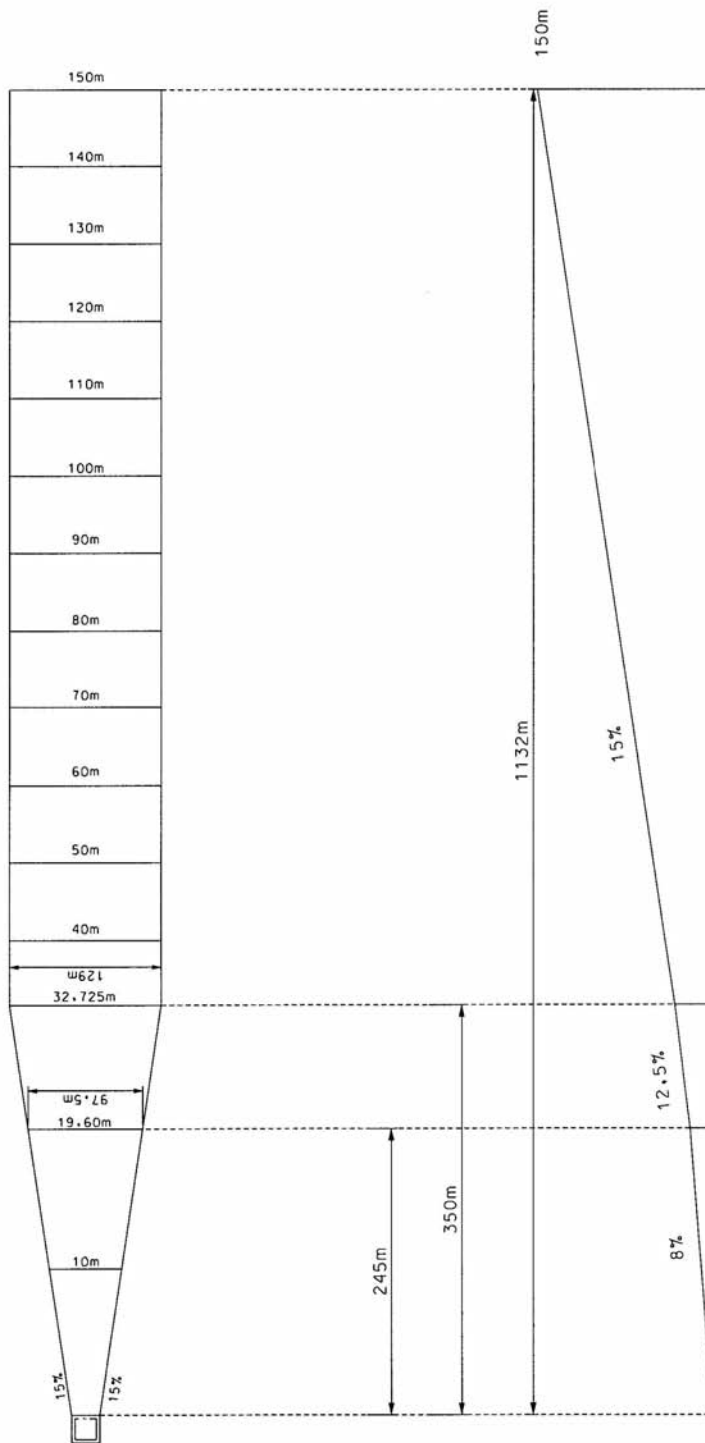
TAKE OFF VISUAL NIGHT

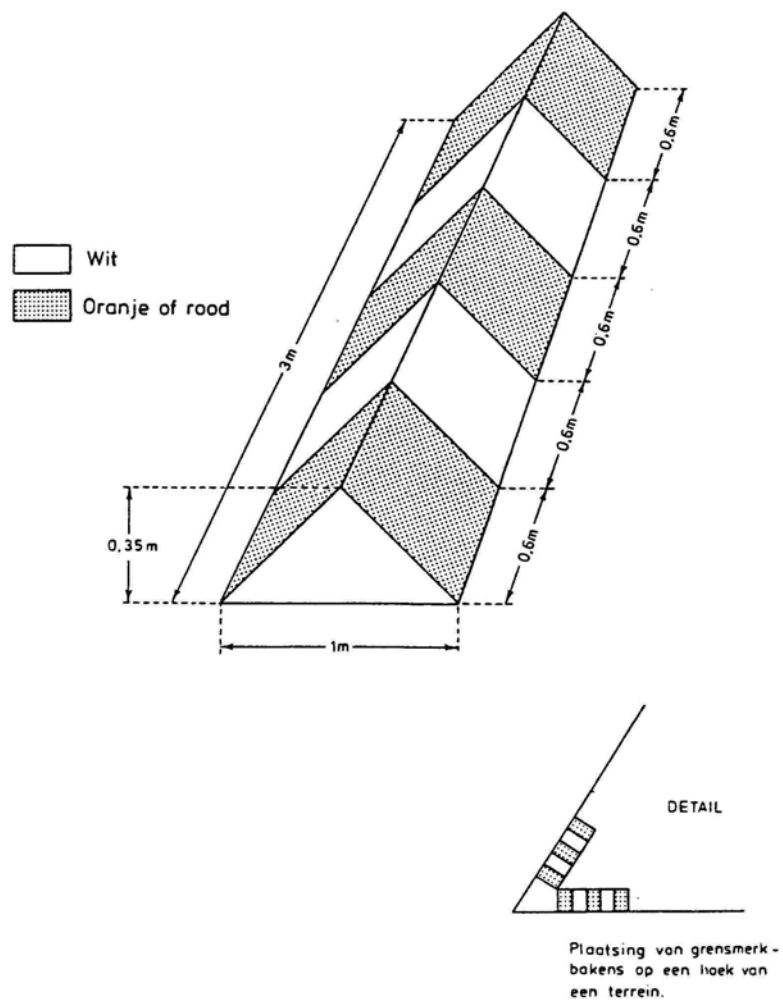

APPROACH VISUAL DAY

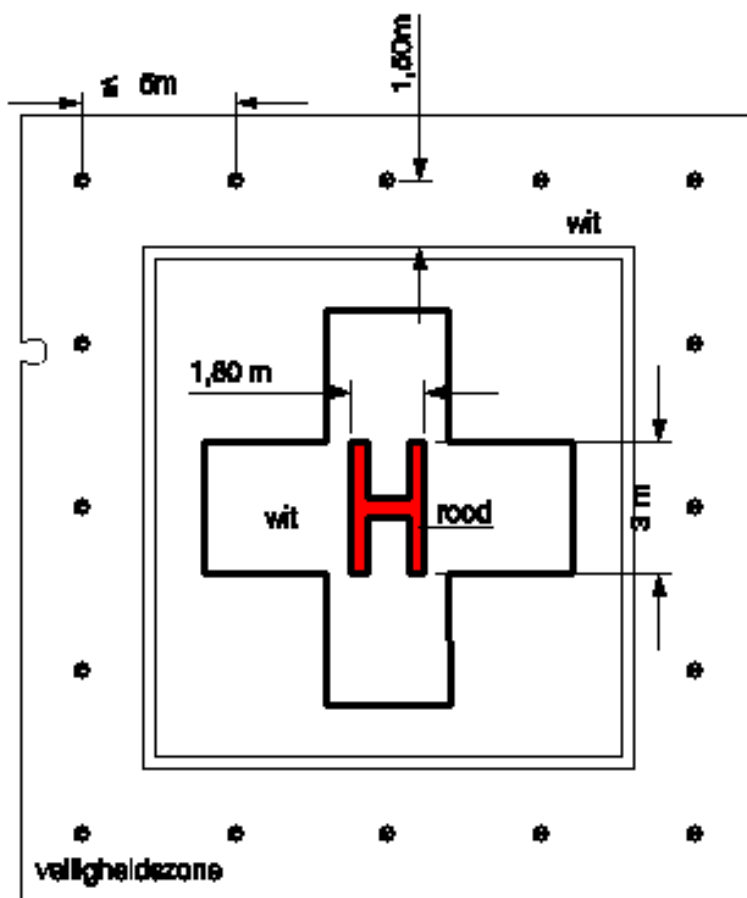

APPROACH VISUAL NIGHT

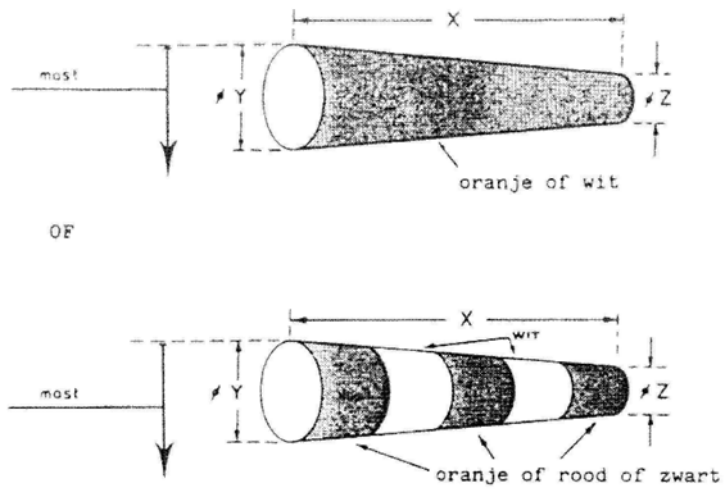

Maatvoering grensmerkbaken
voor een helihaven.

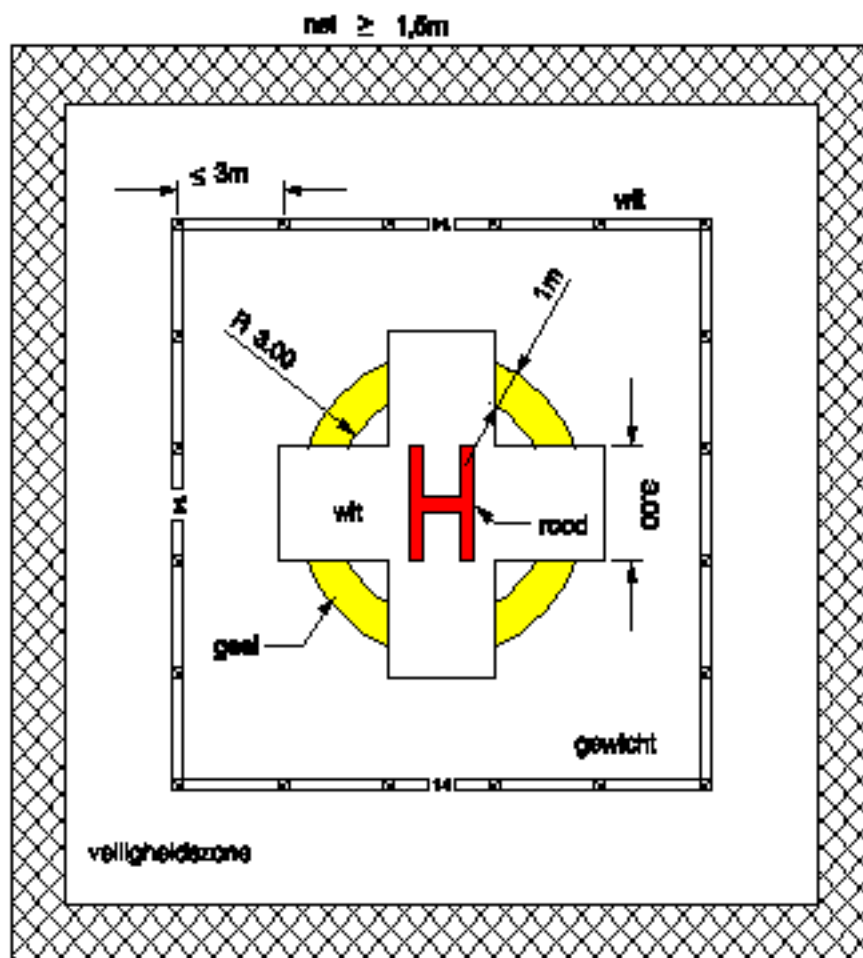
Helihaven op terrein

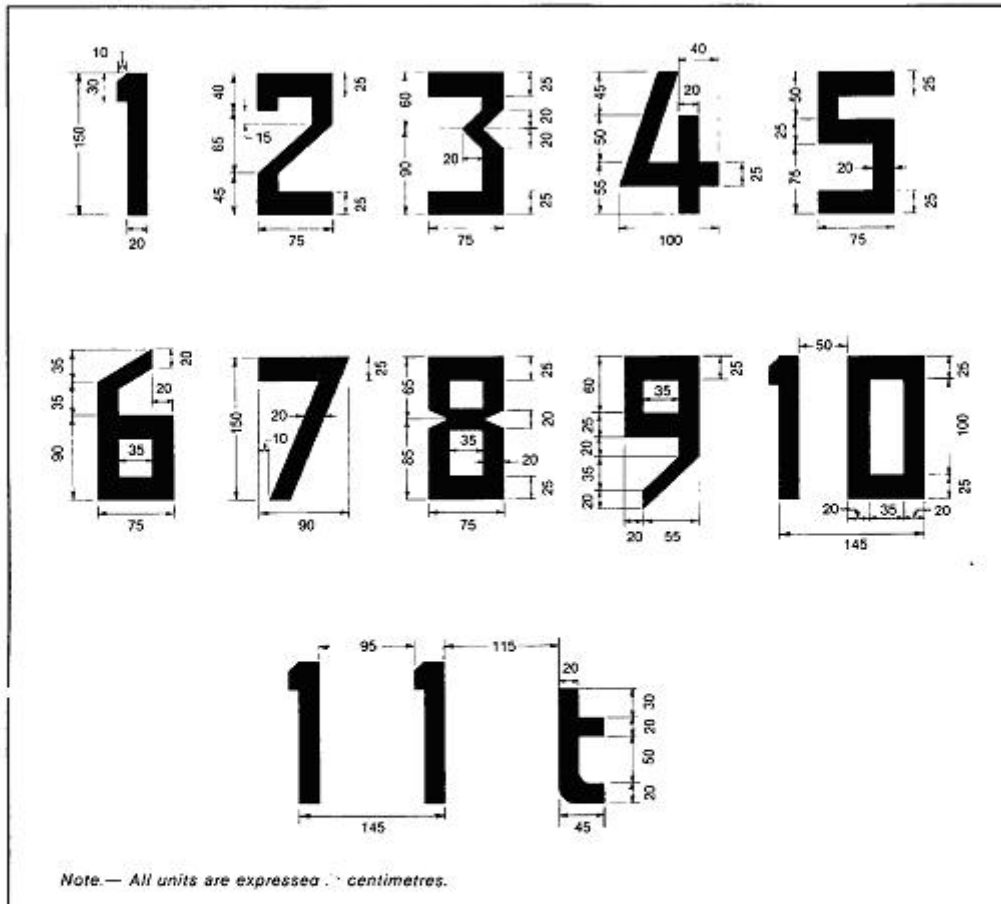
Maatvoering windzak

	X	Y	Z	mast- hoogte.
Helihaven op een terrein	2,4	0,60	0,30	≧ 5
Helihaven op een platform	1,2	0,30	0,15	2

Maatvoering windzak

Helihaven op platform

Maatvoering gewichtsmarkering op een platform

Datum	Paginanummer
17 mei 2004	21
Rapport	
Richtlijn helihavens bij ziekenhuizen	

Colofon

Uitgever
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart
Datum
17 mei 2004
Contactpersoon
Dhr. J.W. Bossenbroek / Mw. M.M. Beernink
Doorkiesnummer
023 5663174 / 023 5663355
Fax
023 5663009
Uitvoerder
Mw. M.M. Beernink
Opmaak
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart